

Vereniging Energie Inzicht

Secretariaat: FME CMW
Boerhaavelaan 40
2713 HX Zoetermeer

Ministerie van Economische Zaken
T.a.v. De Minister van Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: reactie internet consultatie STROOM

Amsterdam, 13 februari 2014

Geachte heer Kamp,

Middels dit schrijven reageren wij als snel-groeiende branche-organisatie (aangesloten bij FME) op de door u opengestelde marktconsultatie STROOM. Wij danken u voor deze mogelijkheid mee te denken met nieuwe wetgeving.

De Vereniging Energie Inzicht (VEI) bestaat uit overwegend jonge, ondernemende, private marktpartijen die zich samen inzetten voor het leveren van innovaties voor consumenten en bedrijven voor het verkrijgen van inzicht in energiestromen, en het beheer daarvan.

Nu de slimme meter met een P1-poort een feit is, ontluikt zich er nieuwe industrie, die met veel enthousiasme én de nodige risicovolle investeringen in willen spelen op de kansen die deze poort (in combinatie met de facilitering door de netbeheerders) biedt voor een kosteneffectieve verduurzaming van de energievoorziening bij Nederlandse huishoudens. De initiatiefnemers van de Vereniging Energie Inzicht hebben op basis hiervan besloten de krachten te bundelen omdat de ontwikkeling van deze nieuwe markt voor energie-inzicht producten een aantal belemmeringen kent. In onze bijgevoegde reactie op de internet consultatie STROOM gaan wij hierop in.

Aangehecht gelieve aan te treffen onze openbare reactie. Wij zijn graag bereid onze reactie toe te lichten en onze aandachtspunten met elkaar te bespreken.

Hoogachtend

Namens de Vereniging Energie Inzicht

Arjen Noorbergen – voorzitter

Openbare reactie op Internet consultatie STROOM

Algemene spiegeling VEI

Energie huishouding - Onderstaande reactie is gebaseerd op het algehele institutionele uitgangspunt dat iedere Nederlander recht heeft op betaalbare, betrouwbare en schone energie op een zo effectieve en efficiënt mogelijke wijze – non discriminatoir.

Doel consultatie - Binnen dit kader onderschrijft de VEI het doel van de herziening van de bestaande energie wetgeving: om een eenduidiger kader te bieden waardoor de energietransitie en de daartoe behorende marktontwikkelingen beter kunnen worden gefaciliteerd. VEI juicht de beoogde duidelijkere afbakening van rollen en verantwoordelijkheden met name in de rolverdeling tussen marktpartijen en netbeheerders toe. De VEI heeft behoefte aan een heldere - door de netbeheerders gefaciliteerde - ruimte om haar rol in de energietransitie ook echt op te pakken. De VEI begrijpt dat dit een grotere verantwoordelijkheid van betrokken marktpartijen eist. Helderheid leidt tot een gezonde investeringsgrondslag voor marktpartijen.

Betrokken actoren - U geeft aan dat uw consultatie is gericht op de betrokkenheid van de volgende markt actoren:

- Energiegebruikers
- Energieproducenten
- Energieleveranciers
- Netbeheerders

De VEI mist in deze opsomming een aantal zeer belangrijke nieuwe bedrijfstakken, waarvan de VEI slechts een (klein) deel representeert. Deze bedrijfstakken kenmerken zich door de private ontwikkeling en toepassing van nieuwe energie technologie, welke zich richt op / bevindt in de directe omgeving van het individu (een beperkt aantal voorbeelden hiervan zijn: elektrisch vervoer, home energie management systemen, zonnepaneel fabrikanten, Micro WKK fabrikanten, batterij fabrikanten, gebouwbeheerders, installatiebedrijven). Deze partijen zullen allen hoe dan ook worden geraakt door de voorgestelde herziening van de wetgeving, waarbij het combineren en aggregeren van energie productie- en/of verbruiks-informatie in het vrije domein de gemeenschappelijke deler vormt. Voor een zorgvuldige invulling van de algehele institutionele uitgangspunten (zoals hiervoor genoemd) acht de VEI het noodzakelijk dat deze bedrijfstakken eveneens op een openbare wijze in deze consultatie worden meegenomen.

Scope – Betekenisvolle energie informatie voor het individu (Scope VEI) is vervlochten met nagenoeg alle activiteiten van bovenstaande actoren in de energiemarkt. Energie prijsinformatie wordt gebruikt voor contract switching, inzicht in weersinformatie voor een inschatting van gasverbruiken / zonnepomp, inzicht in het aantal branduren van de CV-ketel voor onderhoud, management informatiesystemen voor prestatierapportages aan woningcorporaties, de status van de batterij van de Tesla voor prestatie analyse, etc. De VEI schrijft onderstaande reactie vanuit dit specifieke gezichtspunt

Risico – De VEI is van mening dat “informatie” een toenemende rol van betekenis speelt in het algehele energie domein. Daarbij ligt de grootste waarde (zowel individueel als maatschappelijk) van informatie in het combineren van verschillende datasets zodat de energie huishouding contextueel inzichtelijk wordt. De VEI ziet een sterke toename van private investeringen in het vrije domein op dit gebied. De VEI ervaart de competitieve houding vanuit het gereguleerde domein (netbeheerders / netwerkbedrijven) als niet bevorderlijk.

Onderstaand onze reactie.

Uw paragraaf 6.3 – pagina 8

Uitgangspunt in de herziening blijft dat de netbeheerder alleen wettelijke, gereguleerde taken uitvoert en dat eventuele commerciële activiteiten door het netwerkbedrijf worden uitgevoerd. Het netwerkbedrijf kan dus concurreren met andere marktpartijen, maar hier moet een level playing field worden gecreëerd om de transitie te laten slagen.

1 - De VEI ziet in dit uitgangspunt geen wijziging op de huidige (niet goed functionerende) ordening in de markt. Voorts ziet de VEI “het concurreren met andere markt partijen” en “het creëren van een level playing field” als inherent tegenstrijdige principes. Verschillende leden van de VEI hebben aantoonbare cases welke illustrerend zijn voor de schadelijke gevolgen van een dergelijke diffuse ordening. Dit voorstel draagt vervolgens niet bij aan een eenduidige afbakening van rollen en verantwoordelijkheden. Creëert het netwerkbedrijf/de netbeheerder nu een level playing field? OF... Concurrereert men nu?

2 - Een en ander neemt niet weg dat de VEI begrijpt dat de netbeheerder / het netwerkbedrijf in haar dagelijkse bedrijfsvoering in posities komt waarbij het een stimulerende rol kan innemen tov de Energie transitie.

3 - Een oplossing kan zijn dat netwerkbedrijven de samenkomst van de vraag naar en het aanbod van producten en diensten faciliteren. De mogelijkheid dat een netwerkbedrijf vrije marktactiviteiten “in eigendom” dan wel via “lange-termijn-contracten” structureel invult, leidt onherroepelijk tot een verdraaiing van marktwerking. Het bij elkaar brengen van vraag en aanbod leidt juist tot stimulering.

Uw paragraaf 6.3 – pagina 8

Concurrentievoordelen voor de groep ten opzichte van andere marktpartijen moeten worden voorkomen. Informatie die een netbeheerder tot zijn beschikking heeft en die nuttig is voor de energietransitie (bijvoorbeeld ten behoeve van energiebesparingsdiensten) moet openbaar moeten worden gemaakt.

1 – De VEI ziet hier grote bezwaren. Een netwerkbeheerder/-bedrijf heeft unieke lokale fysieke en bestuurlijke posities. Het wel of niet projectmatig uitrollen van slimme meters bij de strategische woningvoorraad van Woning corporatie X (24000 woningen) waarbij tevens dienstverlening wordt aangeboden die concurreert met de dienstverlening van leden van de VEI is ‘killing’ voor de marktwerking. ‘Informatie voorziening’ en ‘level playing field’ hebben hierbij geen mitigerende werking. De unieke positie van het netwerkbedrijf leidt tot een unieke niet beconcurrereerbare marktpropositie.

2 – De VEI ziet in dit voorbeeld echter ook een constructieve mogelijkheid als dergelijke projecten in combinatie worden opgepakt (bijv kostendeling). Daar waar slimme meters worden geïnstalleerd zouden in theorie ook direct consument-gerichte informatie diensten kunnen worden ‘geconfigureerd’ – zij het bij uitzondering en zij het projectmatig

3 – Een oplossing kan zijn dat netwerkbedrijven de samenkomst van de vraag naar en het aanbod van producten en diensten faciliteren. De mogelijkheid dat een netwerkbedrijf vrije marktactiviteiten “in eigendom” dan wel via “lange-termijn-contracten” structureel invult (en dus per definitie marktpartijen uitsluit), leidt onherroepelijk tot een verdraaiing van marktwerking. Het bij elkaar brengen van vraag en aanbod leidt juist tot stimulering

Uw paragraaf 6.3 – pagina 8

Dividend dat uit de netbeheerder naar het netwerkbedrijf vloeit kan overigens wel worden ingezet voor commerciële activiteiten maar dat besluit is aan de aandeelhouder. Hier gelden bepalingen met betrekking tot markt en overheid. Er mag geen sprake zijn van kruissubsidiëring; heldere toerekening van kosten aan commerciële en gereguleerde activiteiten

1 – Hier wordt voorgesteld om de te veel in rekening gebrachte infrastructurele netwerkkosten (Lees - publieksgeld) bij aandeelhoudersbesluit in te zetten om commerciële activiteiten te ontplooien. Hier concurreert “publiek geld” dus met (private) investeringen van marktpartijen? Dit is tegenstrijdig met de zinsnede uit de eerste alinea hierboven op een zo effectieve en efficiënt mogelijke wijze – non discriminatoir.

2 – In feite kan de Provincie Gelderland dus per aandeelhoudersbesluit vaststellen om dividend toe te kennen aan het goed doordachte business case van het netwerkbedrijf (bijvoorbeeld het ontwikkelen van een concurrerende bespaardienst). De provincie is zich dan bewust van deze (niet openbare) commerciële ontwikkeling bij het netwerkbedrijf – waarbij de provincie vervolgens al wel op anticipeert op deze ontwikkeling met haar eigen stimuleringsbeleid. Dit soort zaken gebeuren. Hier is geen sprake van level playing field.

3 – Een oplossing kan zijn dat netwerkbedrijven de samenkomst van de vraag naar en het aanbod van producten en diensten faciliteren. De mogelijkheid dat een netwerkbedrijf vrije marktactiviteiten “in eigendom” dan wel via “lange-termijn-contracten” structureel invult (en dus per definitie marktpartijen en private investeringen uitsluit), leidt onherroepelijk tot een verdraaiing van marktwerking. Netwerkbedrijven kunnen zo op een case-by-case wijze samenwerken met de markt. Het alternatief is het bij elkaar brengen van vraag en aanbod wat leidt tot verdere stimulering.

4 – Dividenduitkering aan het netwerkbedrijf voor commerciële doelstellingen zou volgens de VEI uitsluitend gericht kunnen worden op “het informeren/faciliteren van de markt; bij elkaar brengen van vraag en aanbod”. Netwerkbedrijven kunnen hier een aanjagende rol vervullen.

Blauwe kader – pagina 8

Ten aanzien van het verbod op nevenactiviteiten wordt inzichtelijk gemaakt welke commerciële activiteiten in het netwerkbedrijf kunnen worden uitgevoerd ten behoeve van de transitie. Het netwerkbedrijf moet geen concurrentievoordelen hebben ten opzichte van andere marktpartijen; level playing field.

Teneinde spraakverwarring te voorkomen zal de term netwerkbedrijf worden vervangen.

1 – Het netwerkbedrijf heeft een feitelijk unieke positie. Dit leidt ertoe dat een netwerkbedrijf niet als gelijkwaardig aan marktpartijen kan opereren. De mogelijkheid dat een netwerkbedrijf vrije marktactiviteiten “in eigendom” dan wel via “lange-termijn-contracten” structureel invult (en dus per definitie marktpartijen en private investeringen uitsluit), leidt onherroepelijk tot een verdraaiing van marktwerking. Partijen lopen schade op en worden afgeremd.

2 – VEI stelt voor om “Netwerkbedrijf” te veranderen in “Netwerk facilitator”. Zie hiervoor met name de afsluitende alinea’s.

Blauwe kader pagina 8

Soms komen wenselijke ontwikkelingen niet van de grond, doordat marktpartijen terughoudend zijn in het zetten van de eerste stappen. Dit bemoeilijkt onder andere de energietransitie. Daarom wordt voorgesteld dat bij AMvB - tijdelijk - taken aan de netbeheerder worden toegekend, teneinde de wenselijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Daarna wordt bezien of zo'n taak in de toekomst bij de netbeheerder moet worden gelegd of bij marktpartijen.

Uitgangspunten hierbij zijn dat de taken direct verband houden met de netten; dat de taken gereguleerd zijn (vastgestelde tarieven), niet als automatisme worden gesocialiseerd, en dat er geen wettelijk monopolie aan wordt toegekend, zodat ook marktpartijen deze taak kunnen oppakken.

1 – De VEI onderschrijft bovenstaande voorstel voor zover daarmee uitsluitend wordt bedoeld dat netwerkbeheerders / netwerkbedrijven ‘wenselijke ontwikkelingen mogelijk maken’. DE VEI doelt hier op het faciliterende karakter.

2 – De VEI ziet niet in dat netwerkbeheerders / netwerkbedrijven “eigen technologie” dan wel “eigen commerciële activiteiten” in eigendom opzetten.

3 – De VEI vraagt zich af waarom de netwerkbedrijven zouden moeten concurreren? En waarom niet gesproken wordt over “met de markt samenwerken”. Zie in dit kader de afsluitende alinea's.

4 – “Soms komen wenselijke ontwikkelingen niet van de grond”. De VEI stelt vast dat onzekerheid en intransparantie over de rol en acties van Netbeheerders / -bedrijven niet bevordelijk is voor een privaat investeringsklimaat. De leden van de VEI zijn al een aantal jaren bezig met de ontwikkeling van energie-inzicht producten en - diensten die gebaseerd zijn op slimme meters. Onduidelijkheden en onzekerheden over aard, omvang en timing van de al jaren genoemde “Grootschalige Uitrol” van slimme meters maken partijen terughoudend voor het doen van investeringen. Een heldere afbakening van de rol van NWBs, het transparant leveren van betrouwbare informatie en het door de Netbeheerders samenwerken met een level-playing field zal innovatie en investeringen door private partijen stimuleren, waardoor wenselijke ontwikkelingen eerder van de grond komen.

Paragraaf 7.2 pagina 9

Paragraaf 7.2

Aan netbeheerders worden enkele nieuwe taken opgedragen, waarvan de eerste twee in het Energieakkoord zijn opgenomen en over de derde al met de Tweede Kamer gedebatteerd is:

o

o Netbeheerders moeten informatie die nuttig is voor de energietransitie geanonimiseerd actief openbaar maken. Het betreft hier onder meer het Productie Installatie Register (PIR) voor decentrale opwekking (invoeding op midden- en laagspanning), de beschikbaarheid van verbruiksdata op postcodeniveau (Energie in Beeld), of informatie over de uitrol van de slimme meter. Alle marktpartijen – waaronder het netwerkbedrijf– kunnen dan in gelijke mate van deze informatie gebruik maken.

1 – De VEI onderschrijft de gedachte onder bovenstaande voorstel maar heeft grote vraagtekens bij de praktische uitvoerbaarheid van het “level playing field” beginsel.

2 – Netbeheerders en netwerkbedrijven zijn dusdanig vervlochten dat de informatie over bijvoorbeeld de uitrolplanning van de slimme meter in gebied X onmogelijk in gelijke mate beschikbaar is tov gewone marktpartijen.

3 – Het netwerkbedrijf kan maanden voordat de uitrol planning formeel beschikbaar komt, vanuit commercieel oogpunt contact opnemen met het bestuur van woning corporatie X om daar aanverwante commerciële dienstverlening te bepreken – ruim voordat de gewone marktpartijen over de formele uitrolplanning beschikken. Dit gebeurt ook feitelijk.

4 – Een oplossing kan zijn dat netwerkbedrijven de samenkomst van de vraag naar en het aanbod van producten en diensten faciliteren. De mogelijkheid dat een netwerkbedrijf vrije marktactiviteiten “in eigendom” dan wel via “lange-termijn-contracten” structureel invult (en dus per definitie marktpartijen uitsluit), leidt onherroepelijk tot een verdraaiing van marktwerking. Het bij elkaar brengen van vraag en aanbod leidt juist tot stimulering.

Paragraaf 9.3: Vangnetregulering en transparantie

De leden van de VEI streven naar het leveren van betekenisvolle energie-informatie aan consumenten. Hiermee kunnen energie-consumenten zich emanciperen, betere inzichten verwerven, en beter geïnformeerd beslissingen nemen over contracten en -vormen, overstappen, prijzen, alsook investeringsbeslissingen in woningverbetering en verduurzaming (isolatie, warmtepompen, zonnepanelen).

Vereniging Energie Inzicht

Secretariaat: FME CMW
Boerhaavelaan 40
2713 HX Zoetermeer

De VEI verwacht dan ook dat de activiteiten van haar leden kunnen helpen bij het bevorderen van (keten) transparantie en het loslaten van het ex ante tarieftoezicht op tarieven.

De leden van de VEI stellen zich graag beschikbaar om te participeren in ontwikkelingen om meer transparantie aan te brengen en zullen zich graag gaan bedienen van geharmoniseerde terminologie.

Afsluitend / concluderend

De VEI is van mening dat de energie transitie pas een succes wordt als partijen vanuit hun intrinsieke rol echt gaan samenwerken.

Samenwerken kan echter pas als rollen onmiskenbaar zijn.

Een netbeheerder beheert,

Een netwerkbedrijf faciliteert

De markt concurreert.

Principe 1 – Voldoende markt partijen: Netwerkbedrijven kunnen markt activiteiten faciliteren. Hierbij dient een incentive te worden opgesteld zodat de netwerkbedrijven ook marktstimulerend gaan opereren. Netwerkbedrijven kunnen activiteiten derhalve niet “in eigendom” bezitten.

Netwerkbedrijven kunnen activiteiten derhalve niet “in lange-termijn contracten” vastleggen (non discriminatoir opereren dus). Voorbeeld: Markt voor P1-diensten. Marktpartijen kunnen op project basis als toeleverancier worden gecontracteerd. Projectenkalender wordt door netwerkbedrijven pro-actief openbaar gemaakt. Gunning: case-by-case basis.

Principe 2 - Critical mass: daar waar innovatie / ontwikkelingen onvoldoende snel van de grond komen, krijgen netwerkbedrijven de mogelijkheid om een ‘incubator-rol’ te vervullen.

Hierbij worden in onderhavige gevallen private partijen uitgenodigd om bij openbare intekening risicovol (mee) te investeren in commerciële dienstontwikkeling. De uiteindelijke Intellectuele Eigendommen, business case, revenuen komen ten goede van de investerende (private) partijen.

Netwerkbedrijven krijgen een verhoogde repayment op het geïnvesteerde vermogen. (risicodragend investeringsfonds - revolverend – geen aandelen). Selectie van kandidaat-partijen vindt plaats in openbaarheid. Netwerkbedrijven stimuleren hiermee de opkomst/de ontwikkeling van Marktpartijen. Netbeheerders kunnen geen ‘(indirect)belang hebben/nemen’ in de geselecteerde bedrijven. Er worden altijd ontwikkelprojecten ondernomen met minimaal 2 marktpartijen. Projecten kennen een looptijd van max. 2 jaar. Voorbeeld: Energie beurs Alliander

Vereniging Energie Inzicht

Secretariaat: FME CMW
Boerhaavelaan 40
2713 HX Zoetermeer

Principe 3 – Technologie ontwikkeling: Indien na openbare intekening geen marktpartijen actief zijn/intekenen op een door een Netwerkbedrijf voorgesteld project worden de ontwikkelkosten door de netbeheerder gedragen. Voorgestelde projecten kunnen niet concurreren met bestaande activiteiten in de markt – dienen dus ook echt nieuw te zijn. De toekomstige opbrengsten van dergelijke projecten worden voor een periode van 3 jaar gesocialiseerd – ACM geeft goedkeuring voor dergelijke projecten. Dit laatste leidt ertoe dat netwerkbedrijven niet zomaar gaan investeren in zaken waar de markt geen ‘heil” in ziet.

Bottom line - Netbeheerders kunnen dus niet “in eigendom” handelen. Netwerkbedrijven kunnen projectmatig samenwerken met marktpartijen. Netwerkbedrijven kunnen voor die ontwikkelingen waar marktpartijen niet in willen investeren een voorstel doen bij ACM.

